

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

www.lachairoi.org

Nr. 87

Wat betekent *kaleo*?

Het Griekse woord *kaleo* zou wel eens één van de belangrijker woorden in het Nieuwe Testament kunnen zijn. Het is de basis, of stam, van zeventien andere belangrijke woorden, waaronder *klesis* (roeping), *kletos* (geroepen), *parakaleo* (smeken, troosten, vermanen), *paraklesis* (vertroosting, vermaning), *parakletos* (een advocaat, scheidsrechter) en de belangrijkste van alle *ekklesia* (kerk, uitgeroepen). Als het werkwoord *kaleo* niet eerlijk wordt gedefinieerd en objectief verstaan, zullen alle woorden waarvan dit woord de basis is waarschijnlijk verkeerd worden begrepen en de gedeelten waarin zij staan zullen dan niet kunnen dienen om Gods waarheid tot ons te spreken. Ik ben ervan overtuigd dat *kaleo* nog nooit nauwkeurig is gedefinieerd en dat de volle betekenis ervan opzettelijk is afgevlakt opdat een bepaalde traditionele opvatting over *ekklesia* gehandhaafd kan blijven.

Vele woorden hebben een primaire en een secundaire betekenis en dat geldt ook voor *kaleo*. Als de secundaire, of afgeleide betekenis van een woord echter een vooraanstaande plaats wordt gegeven en de primaire betekenis wordt genegeerd of afgezwakt, zal grote verwarring het resultaat zijn. In de meeste lexicons wordt gezegd dat *kaleo* de betekenis heeft van 'roepen,' dat wil zeggen: 'uitnodigen, of ontbieden.' Een lexicon die hier voor mij ligt als ik deze regels schrijf, geeft als volledige definitie van dit woord: 'Roepen van hen die zich binnen het bereik van de stem bevinden voor ogenblikkelijke actie, en hen die zich op afstand bevinden voor een toekomstige gelegenheid.' Een andere lexicon zegt dat het betekent: 'Roepen, uitnodigen; iemand in huis

nodigen; noemen, bij name roepen.'

Dergelijke definities negeren de primaire betekenis van dit woord volkomen. En hoewel het klopt dat *kaleo* in bepaalde gevallen de betekenis heeft van 'roepen' in de zin van uitnodigen, ontbieden, of smeken, is het eveneens waar dat dit eenvoudigweg de betekenis niet kán zijn in tenminste vijfennegentig van de gevallen waarin dit woord in het Nieuwe Testament staat.

We komen het 146 keer tegen in het Nieuwe Testament. Het is een feit dat in ongeveer twee derde van de gevallen dit woord niet de betekenis kan hebben van roepen, verzoeken, uitnodigen of ontbieden, terwijl het in de overige gevallen deze betekenis wel heeft en ook zo vertaald dient te worden. Deze feiten zijn op zich voldoende om aan te tonen dat 'roepen' niet de primaire betekenis van dit werkwoord kan zijn en dat er een andere betekenis gevonden en volle erkenning moet krijgen als we een getrouwe vertaling willen geven van de teksten waarin het voorkomt.

Een duidelijk voorbeeld van de tweevoudige betekenis van dit woord kunnen we vinden door twee verschillende hoofdstukken in het evangelie van Lucas te raadplegen. In het eerste hoofdstuk van Lucas komt *kaleo* tien maal voor; en in geen enkel geval kan daar de betekenis aan verbonden worden van verzoeken, ontbieden of uitnodigen (Luc. 1:13,31,34,36,59,60,61,62 en 76). In Lucas veertien komt het elf maal voor; en in alle gevallen zult u ontdekken dat het de betekenis heeft van verzoeken in de zin van uitnodigen (Luc. 14:7,8,8,9,10,10,12,13,16,17 en 24).

Wanneer we elke keer dat het woord voorkomt het zorgvuldig in de context onderzoeken (en als op die manier de juiste en volle betekenis niet ontdekt kan worden, bestaat er geen alternatief), zullen we ontdekken door de 'wet van het gebruik' dat dit woord in de eerste plaats 'bepalen,' 'aanstellen,' 'plaatsen,' 'aanwijzen' of 'benoemen' betekent en dat 'roepen,' 'uitnodigen' en 'verzoeken' afgeleide en dus secundaire betekenissen zijn.

De eerste keer dat dit woord voorkomt, is in Mattheüs 1:21, waar gezegd wordt: 'En gij *zult* Hem de *naam* Jezus *geven*. Want Hij is het, die zijn volk zal redden van hun zonden.' (De cursieve woorden zijn de vertaling van *kaleo*.) Het woord *Jehoshua* (*Jezus*) betekende Verlosser en Hij moest dit predikaat dragen omdat dit het werk was dat Hij zou doen. Toen de engel voortging met zijn boodschap aan Jozef, verklaarde hij: 'En men zal Hem *de naam* Immanuël *geven* (*kaleo*), hetgeen betekent: God met ons' (Matt. 1:23). Dit predikaat was het meest toepasselijk, want God had Zichzelf geopenbaard en was in de

persoon van Jezus Christus op aarde aanwezig. God kon dit doen zonder ook maar in het minst Zijn oneindigheid en alomtegenwoordigheid prijs te geven.

Deze eerste twee keer dat dit woord voorkomt zijn voldoende om aan te tonen dat *kaleo* niet altijd 'roepen' betekent, in de zin van 'uitnodigen,' 'vragen' of 'ontbieden.' Het is natuurlijk niet moeilijk om andere gedeelten van Mattheüs aan te halen die aantonen dat het die betekenis wél heeft, zoals Mattheüs 22:3,4,8 en 9; maar het feit blijft dat in twee derde van de 146 keer dat het voorkomt, het onmogelijk die betekenis kan hebben.

We dienen er goed op te letten dat, omdat het woord *kaleo* de betekenis heeft van 'bepalen,' 'aanstellen,' 'plaatsen,' 'aanwijzen' of 'benoemen' (al deze termen zijn synoniemen), maar ook van 'roepen,' 'uitnodigen' en 'verzoeken,' het oude Nederlandse woord 'roepen' dezelfde betekenissen had. In het moderne Nederlands duidt het woord 'roepen' niet op aanstellen, of benoemen. Tegenwoordig zouden we zeggen: de koningin heeft nog geen minister president benoemd. Als we zouden zeggen: de koningin heeft de minister president nog niet geroepen, zouden we het over iets heel anders hebben. Er was echter een tijd waarin de roeping of de uitnodiging van een vorst gelijkstond aan een benoeming in een bepaalde positie, aangezien niemand het zou aandurven om de roeping van een vorst af te wijzen. Dit is ook de manier waarop het woord *kaleo* aan zijn secundaire betekenis van roepen, verzoeken, uitnodigen, is gekomen.

Tegenwoordig is de betekenis van aanwijzen, aanstellen, benoemen in het woord 'roepen' helemaal verdwenen, hoewel er nog sporen van te vinden zijn in ons woord 'roeping.' Als we zeggen dat iemand zich geroepen voelt tot het ambt van rechter, advocaat, docent, duiden we op het werk en de positie die dat inhoudt. Efeze 4:1 zou veel duidelijker taal spreken als we daar zouden vertalen: 'gedraag je waardig de positie (*klesis*) waarin je aangesteld (*kaleo*) bent.' Hiermee wordt de sterke verwantschap die er is tussen *klesis* en *kaleo* bewaard en benadrukt en er wordt hiermee een relevante raad gegeven aan allen in de Christelijke dienst of in de regering.

Als ingezien wordt dat de primaire betekenis van *kaleo* aanstellen, of benoemen is, zal dat van onschatbare waarde blijken bij de interpretatie van teksten waarin woorden voorkomen die zijn afgeleid van dit werkwoord. Vertalers en commentatoren hebben vaak geworsteld met de drie maal dat *kletos* voorkomt in I Corinthe 1:1,2 en 24. Volgens mij wordt het allemaal een stuk eenvoudiger als we 1:1 als volgt vertalen: 'Paulus een aangewezen apostel van Jezus Christus,' vers 2: 'aangewezen als heiligen' en vers 24: 'maar voor hen die zijn

aangewezen, zowel Joden als Grieken.’ Sommigen geven misschien de voorkeur aan het woord ‘benoemd’ of ‘aangesteld’ maar dat is niet zo belangrijk.

Mattheüs 22:14, waar staat: ‘Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren,’ is altijd een moeilijk vers geweest, wat ten dele is te wijten aan het woord *eklektos* (uitverkoren) dat hier voorkomt. Hier zou moeten staan: ‘Want velen zijn aangewezen, maar weinigen uitverkoren.’ Zie Lucas 6:13 voor een duidelijk voorbeeld hiervan. Hier werden velen aangewezen als discipelen, maar slechts twaalf werden gekozen (uitverkoren) om apostelen genoemd te worden.

Judas 1:1 wordt een stuk duidelijker als we lezen: ‘Aan de door God, de Vader, geliefden, die door Jezus bewaard en aangesteld zijn.’

Openbaring 17:14 wordt een stuk duidelijker als we lezen: ‘Zij, die met Hem zijn, zijn de aangestelden, de uitverkorenen en zij zijn gelovigen.’

De vermaning in II Petrus 1:10 levert geen enkel probleem meer op als we lezen: ‘Beijvert u om uw aanstelling en verkiezing te bevestigen.’

Hebreeën 3:1 heeft een geheel andere boodschap als we zien staan: ‘Daarom, heilige broeders, deelgenoten van een meest verheven positie.’

De primaire betekenis van *kaleo* en van de twee verwante woorden die daaruit zijn ontstaan, *kletos* en *klesis*, helpt ons bijzonder in het begrijpen van II Timotheüs 1:19, dat dan als volgt luidt: ‘Die ons behoudt en ons op een heilige positie plaatst, niet in overeenstemming met onze werken, maar in overeenstemming met zijn eigen voornemen en genade.’

Het belangrijkste van alles is het licht dat de juiste definitie van *kaleo* en *kletos* werpt op het moeilijke gedeelte Romeinen 8:28-30. Ik vraag me af of er velen zijn die mijn uitleg van dit gedeelte willen accepteren, maar dat is van minder groot belang, aangezien het mijn plicht is om mijn bevindingen bekend te maken nadat ik dit gedeelte grondig heb bestudeerd. Mijn beloning komt van de verkondiging en niet van het aantal mensen dat deze aanvaardt.

Dit gedeelte begint met de bekende verklaring ‘Wij weten nu, dat God alle dingen doet medewerken ten goede voor hen, die God liefhebben.’ Dit gedeelte wordt vaak aangehaald door velen voor wie ‘*dingen*’ aan het werk zijn in plaats van God Zelf. Sommigen citeren ook de rest van deze tekst, maar staan er helemaal niet bij stil wat het zegt. De NBG-vertaling heeft: ‘Die volgens zijn voornemen geroepenen zijn.’ Naar mijn overtuiging zou er evenwel moeten staan: ‘Die een aanstelling hebben gekregen in overeenstemming met Zijn voornemen.’

Aan het liefhebben van God voldoe ik vermoedelijk wel, maar als het gaat om het hebben van een aanstelling in overeenstemming met het voornemen van God, durf ik dat niet zo snel te beweren.

Ik houd rekening met de positie van de gelovigen in de Handelingenperiode en ik weet dat 'God sommigen van de eruitgeroepenen heeft aangesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna wonderen, dan gaven van genezingen, hulpen, bestuurders, en verscheidenheid van tongen' (I Cor. 12:28). En toch slaat geen van deze dingen op mij; alles wat ik kan claimen is dat ik een zondaar ben die door genade gered is. Ik geloof zonder meer dat God al deze dingen doet medewerken ten goede voor zulke mensen, maar er zijn veel te veel 'dingen' in mijn leven geweest die mij schade berokkend hebben om Romeinen 8:28 zomaar op mijzelf toe te kunnen passen.

Het gedeelte vervolgt met: 'Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren aangesteld om gelijkvormig gemaakt te worden aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij vorst zou zijn onder vele broederen; en die Hij tevoren aangesteld heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen verklaart Hij ook rechtvaardig; en die Hij rechtvaardig verklaart, dezen verheerlijkt Hij ook' (Rom. 8:29-30, vertaling van Sellers). Dit heeft allemaal te maken met de positie en de bediening van Gods heiligen. Het heeft niets uit te staan met de verlossing van een zondaar. Aangezien God dit alles voor hen betekende, had weerstand tegenover hen geen enkele zin.

Ik laat het verder over aan de onderzoekers van het Woord en hoop dat ik de weg heb kunnen wijzen tot een waarheid door een duidelijker uitleg van *kaleo*.